

Juni 2025

01. Hoe gemeenten 'verborgen armen' kunnen bereiken

[Sigrid Starremans](#) Binnenlands Bestuur 1 mei 2025

Werkenden met een minimuminkomen komen vaak moeilijk rond, wat kan leiden tot betalingsachterstanden en schulden. Juist deze groep mensen maakt weinig gebruik van de ondersteuningsregelingen van de gemeente. In een grootschalig onderzoek is daarom gekeken naar hoe gemeenten deze 'verborgen armen' beter kunnen bereiken.

Onder de loep

De stadspas, de witgoedregeling, kwijtschelding van de gemeentebelastingen. Zomaar een greep uit het assortiment 'minimaregelingen' dat gemeenten aanbieden voor inwoners met een kleine portemonnee. Er is alleen één probleem: een grote groep burgers die recht heeft op deze regelingen maakt er geen gebruik van. In een grootschalig onderzoek van de Hogeschool van Amsterdam (HvA), dat van september 2020 tot februari 2025 liep, werd deze groep 'verborgen armen' onder de loep genomen.

Werkende armen

'Het gaat om burgers die rond moeten komen van het wettelijk sociaal minimum, maar die niet bekend zijn bij de gemeente', zegt Lisette Desain. De HvA-onderzoeker is projectleider van het onderzoek. Uit dat rapport blijkt dat 55 procent van de verborgen armen werkt. 'Ook ouderen met alleen een AOW-uitkering of een klein pensioen kunnen in verborgen armoede leven', aldus Desain. De onderzoekers hebben echter de focus gelegd op werkende armen. De tien gemeenten die betrokken waren bij het onderzoek gaven namelijk aan dat ze ouderen al goed bereiken met hun ouderen- en welzijnsbeleid. 'Maar juist de groep werkenden, die zien gemeenten gewoon echt niet. Die vinden hun weg niet naar welzijnsactiviteiten of buurtteams', zegt Desain.

Verder gaat het vaak om eenpersoonshuishoudens, met name vrouwen tot 35 jaar en ouderen tussen de 55 en 64 jaar. 'Hoogopgeleiden lopen het hoogste risico om verborgen arm te zijn', stelt ze. Van de zzp'ers die in armoede leven, is 87 procent verborgen arm. Dat geldt voor 98 procent van de zelfstandigen met personeel (zmp'ers).

Waarom bereiken gemeenten die werkenden armen niet?

Desain:

'Een van de redenen is dat er heel veel armoederegelingen zijn voor deze doelgroep. Soms wel een stuk of dertig. En dat moet je dan maar weten als burger. Veel werkende armen weten überhaupt niet dat deze regelingen bestaan. Of ze menen dat ze alleen bedoeld zijn voor mensen met een bijstandsuitkering. Uit de meting van het Nibud onder werkenden met een laag inkomen kwam naar voren dat 5 procent van de ondervraagden gebruikmaakt van de gemeenteregelingen. Voor de landelijke regelingen is dat 55 procent. Lastig is ook dat er verschillende regels gelden om van die regelingen gebruik te kunnen maken. Soms ligt de grens bijvoorbeeld bij 101 procent van het wettelijk sociaal minimum. Maar voor andere regelingen is de grens 120 of 140 procent. Die verschillen maken het onoverzichtelijk. Bovendien denken mensen al snel dat als ze bijvoorbeeld kwijtschelding hebben aangevraagd en die niet hebben gekregen, ze ook niet in aanmerking komen voor andere regelingen. Terwijl dat dus niet per definitie zo is. Anderen weten wel dat de regelingen bestaan, maar maken er bewust geen gebruik van. Bijvoorbeeld omdat ze bang zijn dat ze later geld moeten terugbetalen omdat ze wisselende inkomsten hebben. Of vanuit eerdere

slechte ervaringen met de gemeente. Ook hoorden we terug dat de gemeentelijke regelingen niet aansluiten bij de behoeften van werkende armen.'

Zijn er opties voor het beter in zicht krijgen van de doelgroep en het overzichtelijker maken van al die regelingen?

'Wat heel goed werkt, is het koppelen van databestanden, zoals in Amsterdam gebeurt. Dan kun je dus zien: deze mensen hebben wel een stadspas maar maken geen gebruik van andere minimaregelingen. En dan kun je ze vervolgens aanschrijven: "Uit onze administratie blijkt dat u de stadspas hebt, maar dat u andere regelingen nog niet heeft aangevraagd. Mogelijk heeft u daar ook recht op."

Opnieuw aanvragen

Zo vroeg Amsterdam aan inwoners met een energietoeslag of de gemeente hen mag benaderen met informatie over andere regelingen waar ze mogelijk voor in aanmerking komen. 'Op die manier maak je de relatie duurzaam. En het is ook een goede manier om burgers te informeren. Sommige regelingen moeten mensen ieder jaar weer opnieuw aanvragen, maar je kunt burgers daar wel in faciliteren door ze daaraan te herinneren.'

Simpel

En in Amersfoort is er Geldcheck. 'Dat is een online tool waarin verschillende regelingen zijn samengebracht om de aanvraagprocedure zo simpel mogelijk te houden. Bij de evaluatie zagen we dat een deel van de mensen die daar gebruik van maakt inderdaad voorheen onbekend was bij de gemeente.'

Julie hebben ook met werkgevers gesproken. Zijn zij ook een geschikte vindplaats voor gemeenten om met werkende armen in contact te komen?

'Dat is wat diffuser. Het Nibud heeft een enquête onder werkenden en zzp'ers uitgezet. Daaruit bleek dat werkgevers niet zo'n goede vindplaats zijn omdat mensen liever niet met hun werkgever over geldproblemen praten. Maar uit een *casestudy* kwam naar voren dat de werkgever wel een belangrijke speler kan zijn om mensen verder te helpen als ze de Nederlandse taal niet goed spreken. Wat er vaker gebeurt, is dat deze werknemers een werkgever aanspreken omdat ze bijvoorbeeld een brief niet begrijpen. Als blijkt dat er dan problemen zijn, kan de werkgever mensen doorsturen naar het buurtteam voor bijvoorbeeld schuldhulpverlening. Gemeenten zouden contact kunnen leggen met grote bedrijven waarvan bekend is dat veel werknemers in een lage loonschaal werken. Denk aan de schoonmaakbranche. Vaak willen werkgevers best een rol pakken, maar weten ze zelf ook niet welke regelingen er allemaal zijn.'

02. Gratis mondzorg voor lage inkomens

[Koen Enneking](#) Binnenlands Bestuur 1 mei 2025

Gemeenten zoeken mensen die niet zozeer bang zijn voor de tandarts, maar wel voor de rekening.

Tandarts Xander Meijs aan het werk in een 'mondzorgbus' – Foto: Erik van 't Land

In Nederland gaan circa 640.000 volwassenen vanwege de kosten te weinig naar de tandarts. Veel lokale overheden signaleren een groeiende terughoudendheid. Om die trend te keren, experimenteren vijftien gemeenten met een pilot om het mijden van mondzorg wegens financiële redenen terug te dringen.

Oktober 2024. In het Gelderse dorp Voorthuizen, gelegen in de gemeente Barneveld, staat naast de loods van stichting Voedselhulp Voorthuizen een bus geparkeerd. Deze zogenoemde 'mondzorgbus' is een mobiele tandartspraktijk op wielen, uitgerust met alle basisapparatuur en instrumenten die een smoelensmid nodig heeft. In het kader van het project 'Vermindering mijding van mondzorg om financiële redenen' bood de bus op een woensdag in oktober plek aan veertien patiënten voor korte behandelingen.

Zoetigheden

Eén van deze patiënten is Samantha, die graag zonder vermelding van haar achternaam haar verhaal doet. In de bus wordt ze verwelkomd door tandarts Xander Meijs. Hij stelt een paar vragen: of ze af en toe zoetigheden eet, of ze rookt, en of ze weleens bij de tandarts komt. 'Mijn kinderen gaan naar een tandarts die ze fijn vinden', vertelt ze, liggend in de tandartsstoel. 'Omdat zij naar de tandarts gaan, zeiden ze: "Mamma, jij moet ook!" Toen ben ik naar de controle gegaan, maar in mijn hoofd dacht ik alleen maar: "Hoe ga ik dit doen?" Uit de begroting van de tandarts kwam naar voren dat alleen al de vullingen rond de 3.000 euro zouden kosten.'

Langdurig uitstellen

Samantha, die haar verhaal doet in de *Barneveldse Krant*, is zeker niet de enige die om financiële redenen bang is voor de tandarts. In Nederland gaan ongeveer 640.000 volwassenen vanwege de kosten niet minstens om de twee jaar naar de tandarts. Het langdurig uitstellen van mondzorg kan leiden tot klachten zoals pijn en ontstekingen. Dat heeft niet alleen negatieve gevolgen voor de mondgezondheid, maar ook voor de algemene gezondheid, de participatie op de arbeidsmarkt, het welzijn en de algehele kwaliteit van leven. Uit onderzoek van het Academisch Centrum Tandheelkunde Amsterdam en het Radboudumc blijkt dat het afzien van mondzorg wegens de kosten zeer scheef verdeeld is. Van de rijkste 20 procent slaat slechts 1 op de 100 Nederlanders de tandarts over wegens financiële redenen. Bij de armste 20 procent is dat veel vaker: 1 op de 8 mensen gaat niet naar de tandarts vanwege de rekening.

Bijzondere bijstand

Hoewel harde gegevens ontbreken, signaleren veel gemeenten dat het probleem vooral bij lage inkomens de afgelopen jaren lijkt toe te nemen. In een onderzoek van adviesbureau BS&F gaven de meeste gemeenten aan signalen op te vangen die wijzen op een groeiende terughoudendheid om naar de tandarts te gaan vanwege geldzorgen. Lokale overheden baseren zich daarbij op verschillende bronnen: het aantal inwoners dat zich meldt bij de schuldhulpverlening, signalen van zorgverleners of maatschappelijk werkers, en een stijging in het aantal aanvragen voor de bijzondere bijstand voor tandartskosten.

Basisschool

Voor de gemeente Barneveld was dat reden genoeg om, net als veertien andere gemeenten, deel te nemen aan een pilot die het mijden van mondzorg om financiële redenen moet verminderen. 'Er was hier veel weerklank om mee te doen', zegt wethouder Jolanda de Heer-Verheij (ChristenUnie). Ook de gemeente Ede heeft zich aangesloten. 'Aanleiding was dat een basisschool in een kwetsbare wijk aan de bel trok: veel leerlingen op de school hadden een slecht gebit', zegt wethouder Karin Bijl (PvdA). 'Zodoende kwam eind 2024 en in januari en februari bij ons de mondzorgbus langs.'

Schaamte

De bus is onderdeel van de 'mondzorgkaravaan' van Dokters van de Wereld, een organisatie die strijdt voor universele toegang tot gezondheidszorg. Deze zorgvrijwilligers trekken met hun stoet door het hele land. Waar ze neerstrijken, voeren tandartsen als Meijs noodbehandelingen uit, en geven mondhygiënist poetsinstructies. Dat is ontzettend belangrijk, benadrukt De Heer-Verheij: 'Gebitsverwaarlozing is niet alleen heel ongezond, het heeft ook een enorme impact op iemands gelaat en aanzicht. Mensen met een slecht gebit schamen zich vaker, wat hun zelfvertrouwen omlaag haalt. Bovendien worden zij belemmerd in het maken van carrière.'

Wat voor De Heer-Verheij en haar collega Bijl ook meespeelde bij de beslissing om mee te doen, is dat de pilot hen helpt een beter beeld te krijgen van de mensen om wie het gaat. Bijl: 'Welke mensen komen op de bus af? Waarom gaan ze niet naar de tandarts? Zijn het uitsluitend financiële redenen?'

Drempel

De oorzaken voor het mijden van mondzorg zijn namelijk nogal divers. Wat volgens BS&F in ieder geval een rol speelt: het overweldigende aanbod aan polissen, het feit dat mensen

vooraf moeilijk kunnen inschatten wat een tandartsbezoek kost, en de eigen bijdragen die meestal moeten worden betaald. Daarbij zijn sommige mensen niet verzekerd voor tandartskosten, of biedt hun verzekering onvoldoende dekking. En over het algemeen geldt: hoe langer iemand wegblijft, hoe groter de drempel wordt. Schaamte voor het eigen gebit en angst voor zowel de kosten als de reactie van de tandarts maken het steeds lastiger om de stap te zetten.

Minimaregelingen

Hier komt de gemeente om de hoek kijken. Want hoewel mondzorg geen gemeentelijke aangelegenheid is, is het voor lokale overheden nuttig om in kaart te krijgen wie deze 'zorgmijders' zijn, zegt De Heer-Verheij: 'Toen de mondzorgbus langskwam in Barneveld, waren er ook consulenten van de gemeente aanwezig. We gebruikten het moment om inwoners te attenderen op alle minimaregelingen die de gemeente biedt.' Volgens de wethouder zijn veel kwetsbare burgers niet bekend met deze financiële voorzieningen.

Prijs-kwaliteitverhouding

Daarnaast heeft Barneveld, net als veel andere gemeenten, een gemeentepolis: een collectieve zorgverzekering voor mensen met een laag inkomen. Deze polis dekt zowel basisgezondheidszorg als mondzorg. Bij de mondzorgbussen proberen Barneveld en Ede deze voordelige zorgverzekering aan de man te brengen. Toch heeft niet iedereen interesse, ziet Bijl, en ze snapt waarom: 'De gemeentepolis heeft een goede prijs-kwaliteitverhouding, maar is zeker niet de goedkoopste optie. Daarom kiezen mensen met een kleine portemonnee vaak voor het basispakket bij een zorgverzekeraar. Die zorgverzekering dekt weliswaar geen mondzorg, maar heeft wel een lagere premie. En uiteindelijk is dat aspect voor veel mensen doorslaggevend.' Onderzoeksbureau BS&F adviseert gemeenten dan ook om de gemeentepolis aantrekkelijker te maken. Middels 'een goede gemeentelijke bijdrage' kunnen zij de premie verlagen voor de inwoners met een bescheiden inkomen.

Nazorg

Los van het in contact brengen van de doelgroep met de gemeente, biedt de mondzorgkaravaan natuurlijk vooral de gratis zorg die mensen al zo lange tijd misten. En omdat één behandeling vaak niet volstaat, zoekt Dokters van de Wereld naar lokale tandartspraktijken die bereid zijn de vervolgbehandelingen kosteloos uit te voeren. Veel van deze praktijken sluiten zich daarna aan bij het 'Compassie Netwerk' van de organisatie, waarin inmiddels tientallen tandartspraktijken uit het hele land zijn verenigd. Samen voeren zij kosteloos behandelingen uit. In Barneveld doen drie tandartsen mee. 'Zij buigen zich over de nazorg van de patiënten van de bus', licht De Heer-Verheij toe. 'Die extra behandelingen waren bij alle veertien wel nodig.'

Barmhartige zorgprofessionals

Die liefdadigheid is zonder twijfel lovenswaardig, maar ook fragiel, erkennen wethouders De Heer-Verheij en Bijl. Door de hoge werkdruk in de tandartspraktijk rijst de vraag hoe lang deze professionals dit vrijwillige werk kunnen blijven volhouden, zegt De Heer-Verheij. Ook in Ede hebben enkele tandartsen hun praktijkruimte opengesteld voor collega's die vrijwillig behandelen. Maar Bijl waarschuwt: 'We kunnen natuurlijk niet te veel leunen op deze kleine groep barmhartige zorgprofessionals. Uiteindelijk zal er een moment komen dat ze ermee stoppen.' Om dat voor te zijn, probeert Ede de pool van vrijwillige tandartsen te vergroten.

En Bijl ziet nog een andere grote uitdaging: hoe krijgen we meer kinderen naar de tandarts?

03. UWV reserveert miljoenen voor herstel WIA-fouten

Dagblad de Limburger 1 mei 2025

Het UWV denkt meer dan 100 miljoen kwijt te zijn aan het corrigeren van fouten bij het vaststellen van arbeidsongeschiktheidskeuringen. De uitkeringsinstantie kondigde al aan 43.000 zogeheten WIA-uitkeringen te gaan controleren op fouten.

Den Haag

In het woensdag verschenen jaarverslag over 2024 is op basis van inschattingen al een voorziening voor nabetalingen en uitvoeringskosten opgenomen.

Afgelopen jaar kwam aan het licht dat het UWV bij de vaststelling van WIA-uitkeringen veel fouten heeft gemaakt. Daardoor hebben tienduizenden mensen mogelijk een te hoge of te lage uitkering ontvangen. UWV topman Maarten Camps: 'Wij hebben voor grote onzekerheid gezorgd bij mensen door niet te doen wat van ons verwacht wordt'.

Nabetaling

Mensen van wie wordt geconstateerd dat de WIA-uitkering te laag is, krijgen met terugwerkende kracht een verhoging van hun uitkering. Zij hebben dan dus ook recht op een nabetaling.

Uitgaande van gemiddelde foutpercentages en bekende bedragen verwacht het UWV dat het totaal aantal nabetalingen uitkomt tussen de 34 miljoen en 100 miljoen euro. De beste schatting komt volgens het UWV uit op 53 miljoen. De uitvoeringskosten schat de organisatie daarnaast op 58 miljoen.

Keuringen

Het UWV ziet de achterstanden bij de sociaal-medische keuringen voor de mate van arbeidsongeschiktheid de laatste maanden wel weer toenemen. Vorig jaar nam het aantal wachtenden juist iets af tot 14.000. Camps: 'Echter, door het wegvallen van de 60-plusmaatregel is de achterstand in de eerste maanden van 2025 weer toegenomen tot 17.400 eind maart', aldus Camps. Hij doelt op een maatregel waardoor zestigplussers met toestemming eenvoudiger beoordeeld konden worden.

04. 55-plusser vindt geen seniorenwoning

Dagblad de Limburger 1 mei 2025

Het aantal 55-plussers dat de woning wil verbouwen stijgt explosief. Huiseigenaren in deze leeftijdsgroep hebben in het afgelopen kwartaal 115 procent meer hypotheek aanvragen voor het levensloopbestendig maken of verduurzamen van hun woning.

Dat meldt de Hypotheker. Volgens commercieel directeur Mark de Rijke van de hypotheekadviesketen onderstrepen de cijfers dat steeds meer 55-plussers het verbouwen van hun woning verkiezen boven verhuizen. Hoewel 55-plussers actiever zijn op de woningmarkt en graag willen doorstromen naar een andere woning, lopen zij door de schaarste aan geschikte woningen tegen de grenzen van hun mogelijkheden aan. Dit heeft tot gevolg dat veel 55-plussers in hun huidige woning blijven wonen en ervoor kiezen deze te verbouwen.

Kleiner

Deze groep huiseigenaren is vaak wel op zoek naar een kleinere en bij voorkeur gelijkvloerse woning in de eigen buurt. Maar het aanbod daarvan is beperkt. Ouderen blijven daardoor langer in hun huis wonen, wat zorgt voor minder doorstroming op de woningmarkt.

Vergrijzing

Mark de Rijke vindt dat geen goede ontwikkeling. Het aantal senioren zal door de vergrijzing alleen maar toenemen. Het is daarom cruciaal dat het aanbod van woningen die voorzien in de behoeften van 55-plussers wordt uitgebreid, stelt hij. Als deze groep huizenbezitters in beweging komt, komen er immers meer huizen beschikbaar voor andere huishoudens, zoals starters en doorstromers.

Minder trappen

Uit eerder onderzoek van *Een Vandaag* onder bijna 30.000 leden van het Opiniepanel bleek al dat een derde van alle 55-plussers de eigen woning te groot vindt voor wat ze nodig hebben. Velen van hen willen wel ruimte maken voor jonge huizenzoekers, maar doorstromen blijkt lastig: 30 procent zoekt al ruim twee jaar naar een geschikte woning. Sommigen willen graag naar een woning met minder trappen en minder tijd kwijt zijn aan de schoonmaak.

05. Rechter oordeelt dat Bie Zefke open mag aan de Odasingel in Sittard, omwonenden beraden zich over vervolgstappen

[Paul Dolhain](#) Verslaggever Sittard-Geleen dagblad de Limburger 3 mei 2025

De nieuwe locatie van Bie Zefke aan de Odasingel. © Annemiek Mommers

De gemeente Sittard-Geleen mag inloophuis Bie Zefke openen in het nieuwe onderkomen aan de Odasingel. Omwonenden hebben bezwaren tegen het plan, maar de rechter veegde ze van tafel.

Het voornaamste bezwaar van de omwonenden is of de diensten van Bie Zefke – dat dient als inloophuis voor daklozen – wel binnen de maatschappelijke bestemming die op het pand

rust, vallen. Volgens omwonenden is dat niet het geval en mag er op deze locatie geen daklozenopvang plaatsvinden.

Maatschappelijk

De rechter oordeelt dat onder 'maatschappelijk' valt dat een instelling voorzieningen moet treffen die medisch, sociaal-cultureel, educatief of religieus van aard zijn, dan wel in de categorieën recreatief, sportief of openbaar bestuur vallen. De gemeente stelt dat Bie Zefke binnen het begrip sociaal-cultureel valt, omdat 'het sociale aspect betrekking heeft op de menselijke maatschappij en het gezamenlijk leven'. Daar gaat de rechter in mee.

Een ander punt van de omwonenden is de angst dat bezoekers van Bie Zefke voor overlast in de wijk gaan zorgen. Ook hierin gaat de rechter niet mee omdat de omwonenden onvoldoende hebben gemotiveerd dat dit daadwerkelijk gaat gebeuren en de gemeente aangeeft dat ze handhavend optreedt bij overlast en er voldoende toezicht wordt gehouden bij de locatie en de directe omgeving. Daarnaast heeft de gemeente aangetoond dat het om maximaal dertig bezoekers per dag gaat.

Het is nog niet duidelijk of bewoners vervolgstappen ondernemen. „Omwonenden zijn er via een openbaarmakingsverzoek via de Wet open overheid achter gekomen dat de gemeente het pand, dat in haar eigendom is, niet volgens de regels heeft aangeboden. Omwonenden beraden zich nu nog over eventuele vervolgstappen waarbij ze ook willen benadrukken dat zij niet tegen de komst van Bie Zefke zijn, maar wel tegen de manier waarop de gemeente de hele procedure doorloopt”, aldus jurist Petra Tummers die de omwonenden bijstaat.

Open in zomer

Eerder tekenden omwonenden met succes protest aan tegen de komst van Bie Zefke. De gemeente had steken laten vallen in de vergunningaanvraag, waarna de verbouwingswerkzaamheden werden stilgelegd. In februari konden deze, na aanpassingen van de gemeente, weer worden hervat. „Wanneer de verbouwing klaar is, is nog niet zeker, maar we verwachten Bie Zefke deze zomer te kunnen openen”, aldus een woordvoester van de gemeente Sittard-Geleen.

06. Uitstel ravijnjaar biedt kansen

Binnenlands Bestuur mei 2025

Het ravijnjaar 2026 zorgt de afgelopen tijd voor veel onrust. In dat jaar zou de financiële bijdrage van het Rijk aan gemeenten flink omlaag gaan. Dat heeft grote gevolgen voor de gemeentelijke begroting en dienstverlening.

Maar er is goed nieuws: in de Voorjaarsnota maakt het kabinet bekend dat het ravijnjaar niet meer doorgaat in 2026, maar is uitgesteld tot 2028. Gemeenten krijgen dus twee jaar extra om zich goed voor te bereiden. Let op: dit is geen moment om stil te blijven staan. Dit uitstel biedt juist een unieke kans om te investeren in vernieuwing. Want de toekomst is digitaal, geautomatiseerd én slim.

Waarom nu investeren in digitalisering en automatisering?

Gemeenten hebben nog steeds te maken met grote uitdagingen. De dienstverlening moet beter, de werkdruk voor medewerkers moet omlaag en de manier van werken moet duidelijker en betrouwbaarder worden. Digitalisering en automatisering zijn hiervoor nodig. Ze zijn geen luxe meer, maar een noodzaak. Door processen slimmer te maken en minder

handmatig werk te doen, kunnen gemeenten zich alvast voorbereiden op het ravijnjaar 2028. Dit brengt voordelen zoals:

- *Efficiënter werken*
Minder tijd kwijt aan herhalende taken, meer tijd voor kerntaken en complexe vraagstukken.
- *Betere service bieden*
Snellere doorlooptijden voor aanvragen en meldingen.
- *Kosten besparen*
Optimalisatie van processen leidt tot lagere operationele kosten.
- *Wendbaarder worden*
Snel inspelen op veranderende wetgeving en maatschappelijke behoeften.

Gebruik de extra tijd die je nu hebt door het uitstel van het ravijnjaar. Begin nu met het maken van belangrijke verbeteringen. Als je wacht tot er opnieuw minder geld beschikbaar is, wordt veranderen een stuk lastiger.

Talkshow: het ravijnjaar

Wat betekent het uitstel van het ravijnjaar precies? En hoe kun je als gemeente deze extra tijd goed gebruiken? Om je te helpen, organiseert AFAS op **3 juni** een speciale online talkshow. Experts: Leonard Geluk (VNG), Kees Ahler (Gemeente Almere) en Marc Steehouder (BDO) vertellen tijdens deze sessie hoe gemeenten hun digitalisering kunnen versnellen, waarom dit zo belangrijk is en hoe anderen dit aanpakken. Ook delen ze handige tips om direct stappen te zetten. Je kunt je [hier](#) aanmelden voor de gratis online talkshow.

AFAS maakt digitalisering makkelijker

Juist voor gemeenten die nu willen versnellen, biedt AFAS Software de juiste oplossing. AFAS heeft speciale [ERP-software](#) ontwikkeld die past bij de manier van werken binnen gemeenten en provincies. Alles komt samen in één systeem: [HRM](#), [salarisadministratie](#), [financiën](#), [klantbeheer](#), [projecten en meer](#). Door deze processen te verbinden, werken afdelingen beter samen en wordt informatie makkelijk gedeeld. Dit vormt de basis voor meer automatisering en slimmere werkwijzen.

Slimmer werken met AI

De toekomst is digitaal, maar ook steeds slimmer. Artificial Intelligence (AI) speelt daarin een belangrijke rol. Binnen de software van AFAS helpt [AI-assistent Jonas](#) gemeenten om processen nog efficiënter in te richten. Denk aan het automatisch beantwoorden van interne vragen van medewerkers, zonder dat zij iemand hoeven te bellen of mailen. Dat scheelt tijd én verlaagt de werkdruk.

Gemeenten kunnen zelf bepalen waarvoor ze Jonas inzetten en hoe ze hem trainen. Het belangrijkste: Jonas werkt volledig binnen de veilige omgeving van AFAS. In een tijd waarin privacy en databeveiliging (zoals de AVG) extra belangrijk zijn, is dat een groot voordeel. Zo profiteren gemeenten van de kracht van AI, zonder dat hun gegevens buiten de eigen vertrouwde omgeving komen.

07. Uitermark: Meer mensen met beperking in stembureaus

[ANP](#) bron: Binnenlands Bestuur 6 mei 2025

Het gaat om een brede groep, waaronder kiezers die slecht zien of horen, kiezers met dementie en kiezers in een rolstoel.

'Prokkelduo' Noah Deinum en Elske Postma bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 in Buitenpost. – Jilmer Postma/ANP

Het kabinet wil dat gemeenten mensen met een beperking inzetten als stembureaulid, eventueel onder begeleiding. Dat is een van de plannen voor beter toegankelijke verkiezingen die minister Judith Uitermark (Binnenlandse Zaken, NSC) dinsdag met de Tweede Kamer heeft gedeeld. In het stuk staan als voorbeeld mensen met een licht verstandelijke beperking.

Verder moeten er onder meer verkiezingsdebatten in begrijpelijke taal komen en moet in minstens één stemlokaal per gemeente een gebarentolck op afstand beschikbaar zijn. De meeste acties zijn niet dwingend. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gaat gemeenten 'stimuleren' om mensen met een beperking en laaggeletterden als stembureaulid in te zetten.

Rustige momenten

Het gaat om een brede groep, waaronder kiezers die slecht zien of horen, kiezers met dementie en kiezers in een rolstoel. Een peiling onder 1785 mensen laat zien dat stemmers met een beperking minder positief zijn over hun ervaring met verkiezingen. Mensen met een beperking hebben relatief veel last van drukte in het stemlokaal, staat ook in het onderzoek. In het plan van Uitermark staat daarover dat gemeenten kiezers moeten informeren over rustige momenten om te stemmen.

Elke gemeente een duo

Het komt al voor dat mensen met een licht verstandelijke beperking [meehelpen in het stembureau](#). Volgens de Stichting Prokkel die dat ondersteunt, waren er bij de vorige Tweede Kamerverkiezingen 380 duo's met begeleider. De stichting wil dat elke gemeente minstens een duo inzet. Dat doel komt met het kabinetsplan dichterbij, verwacht projectleider Marian Geling. 'Ze zijn een rolmodel. Als een vrijwilliger met een licht verstandelijke beperking op een stembureau zit, gaan anderen waar die bijvoorbeeld mee woont of werkt zich ook interesseren in verkiezingen.'

Bovendien wordt de sfeer rond de stembus prettiger en worden stembureaus op deze manier een betere afspiegeling van de samenleving, aldus Geling. 'Dat nodigt meer mensen uit om te gaan stemmen.'

08. Opnieuw geen lokale belastingen voor Wajongers en WIA'ers

[Koen Enneking](#) Binnenlands Bestuur 6 mei 2025

De tijdelijke werkwijze, die eerder in 2023 en 2024 werd ingezet, blijft komend jaar beschikbaar.

Wajonger Anthony werkt als vakkenvuller bij een supermarkt. Foto: Kees van de Veen (ANP)

Een groep mensen met een UWV-uitkering die de afgelopen jaren onbedoeld het recht op kwijtschelding van lokale belastingen verloor, kan ook in 2025 rekenen op tegemoetkoming van welwillende gemeenten en waterschappen. Dat meldt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het rijk werkt intussen aan een structurele oplossing die in 2026 moet ingaan.

Kwetsbaar

Het probleem speelt vooral bij mensen met een WIA- of Wajonguitkering die nét boven het sociaal minimum leven. Door verhogingen van hun uitkering stegen zij boven de bijstandsnorm uit, terwijl hun feitelijke koopkracht nauwelijks veranderde. Hierdoor voldoen zij formeel niet meer aan de criteria voor kwijtschelding van gemeentelijke en waterschapsbelastingen, ondanks hun kwetsbare financiële situatie.

Nul

Tot er een structurele oplossing is, kunnen gemeenten en waterschappen ook dit jaar gebruikmaken van een tijdelijke werkwijze die [eerder werd toegepast](#) in 2023 en 2024. Daarbij ontvangen betrokken inwoners een standaardafwijzing op hun verzoek tot kwijtschelding, maar wordt de belastingaanslag alsnog op nul gesteld. Zo hoeven zij in de praktijk niets te betalen. Volgens de VNG is deze aanpak [de enige manier](#) om zonder aanpassing van wet- en regelgeving het doel – het niet betalen van de aanslag – te bereiken.

2026

Een definitieve oplossing laat nog op zich wachten. Het rijk geeft aan dat de verkenning naar een structurele aanpak nog loopt. Naar verwachting wordt hierover later dit jaar een besluit genomen, zodat er vanaf 2026 duidelijkheid is.

09. Eigen bijdrage voor hulp kan honderden euro's duurder worden

Bron: Metro 8 mei 2025

Foto: ANP / Lex van Lieshout

Veel mensen met een beperking gaan op termijn tientallen tot enkele honderden euro's meer eigen bijdrage betalen voor de ondersteuning die ze krijgen. Dat is althans het geval als de politiek een voorgestelde wetswijziging doorzet, ziet het Nibud.

De eigen bijdrage voor hulp die valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) kan oplopen tot 328 euro per maand. Dat heeft het Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (Nibud) uitgerekend.

Eerder deze maand kwam het [eigen risico bij de premie zorgverzekering](#) ook in het nieuws.

‘Met deze eigen bijdrage zorg en hulp onbetaalbaar’

[Het Nibud](#) maakte de berekeningen in opdracht van Ieder(in). Deze koepelorganisatie voor mensen met een beperking is ongerust over de gevolgen van de hogere eigen bijdragen. „Voor mensen die leven met een levenslange beperking worden zorg en ondersteuning onbetaalbaar”, waarschuwt directeur Deborah Lauria. Volgens Ieder(in) is het wetsvoorstel ook in strijd met het VN-verdrag Handicap. Daar staat onder meer in dat verworven rechten niet slechter mogen worden.

Volgens de eigen bijdrage-berekeningen zou het maximale tarief vanaf 2027 gaan gelden voor mensen met een jaarinkomen boven de 64.000 euro. Mensen die tot 135 procent van het sociaal minimum verdienen, betalen een vast tarief van zo’n 23 euro per maand. Nu is er ook een vast tarief voor iedereen, ongeacht inkomen of vermogen. Dat ligt dit jaar op 21 euro. Het kabinet wil dat veranderen, zodat mensen die meer financiële armslag hebben een hogere eigen bijdrage betalen voor de hulp die ze krijgen. Boven de vastgestelde inkomensgrens gaat de eigen bijdrage per 100 euro aan inkomsten met 10 euro omhoog.

Zorg mijden om de kosten

Onder de Wmo vallen bijvoorbeeld woningaanpassingen, hulpmiddelen en dagbesteding. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering, maar de landelijke politiek bepaalt de financiering.

Ook Nibud-directeur Arjan Vliegthart is kritisch over het wetsvoorstel. Hij ziet een „te sterke en steile verhoging die betekent dat mensen met een inkomen tot modaal al snel veel meer eigen bijdrage gaan betalen dan nu”. Hij wijst ook op eerder onderzoek, waarin naar voren kwam dat 40 procent van de groep waar het om gaat nu al zorg mijdt om de kosten.

10. In meer steden komt een daklozenopvang voor arbeidsmigranten

Rijksoverheid (bron: Pont Zorg en Sociaal 8 mei 2025)

Het kabinet stelt extra geld beschikbaar voor de opvang van dakloze EU-burgers. Van zeven miljoen euro naar 13 miljoen euro per jaar. Dit schrijft minister Eddy van Hijum van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in een brief aan de Tweede Kamer. Momenteel hebben zes steden opvang voor EU-burgers die geen recht hebben op een plek in de reguliere opvang. Gemiddeld 62 procent van de opgevangen EU-burgers vindt weer werk of keert terug naar land van herkomst. Vanwege de positieve resultaten wil het kabinet de opvang op de huidige locaties voortzetten én uitbreiden naar extra steden.

Minister Eddy van Hijum van Sociale Zaken en Werkgelegenheid: “Ik ben blij dat we de daklozenopvang voor arbeidsmigranten kunnen uitbreiden naar meerdere steden. In een beschaafd land als Nederland is het onacceptabel dat mensen op straat of in bossen leven. De opvanglocaties in de huidige zes steden laten zien dat het lukt om mensen weer een toekomst te bieden. Hier in Nederland of in het land van herkomst. Daarnaast blijven we als kabinet alles op alles zetten om te voorkomen dat arbeidsmigranten dakloos op straat belanden.

Een EU-burger heeft niet altijd recht op een plek in een reguliere daklozenopvang. Dit heeft

bijvoorbeeld te maken met hoe lang iemand in Nederland heeft gewerkt. In 2023 is er speciaal voor de zogenaamde niet-rechthebbende EU-burgers een pilot gestart voor kortdurende opvang in Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Den Haag, Eindhoven en Venlo. Op deze locaties verblijven arbeidsmigranten en andere EU-burgers.

Het kabinet gaat met de Vereniging Nederlandse Gemeenten in gesprek over de extra steden waar een daklozenopvang komt. Hierbij wordt gekeken naar een goede spreiding van opvangplekken over het hele land. Vanaf 1 januari 2026 tot en met 31 december 2028 is er 13 miljoen euro per jaar beschikbaar.

Daarnaast is er een brede aanpak om dakloosheid te voorkomen. Zo worden malafide uitzendbureaus via een vergunningenstelsel van de markt geweerd. Ook komen er in alle arbeidsmarktregio's Work in NL-punten waar arbeidsmigranten naartoe kunnen voor informatie, hulp en ondersteuning. Daarnaast zet het kabinet in op betere huurbescherming en goede huisvesting.

11. Zaanstad publiceert lijst met vermeende bijstandsfraudeurs

[Stijn Vos](#) Binnenlands Bestuur 9 mei 2025

De Autoriteit Persoonsgegevens is kritisch over de actie en denkt dat er sprake is van een buitenproportionele aanpak.

© ANP/Hollandse Hoogte/Kim van Dam

De gemeente Zaanstad heeft een lijst namen gepubliceerd van mensen die mogelijk bijstandsgelden moeten terugbetalen. Het gaat om een uiterste poging om onvindbare mensen hun schuld te laten terugbetalen. De Autoriteit Persoonsgegevens noemt het een 'extreem zwaar middel' en twijfelt of er een wettelijke basis voor is.

Raadsvragen

De lokale nieuwssite *De Orkaan* publiceerde [als eerste](#) over de publicatie van de persoonsgegevens in de stadskrant. Meerdere lokale partijen klommen vervolgens in de pen, of kondigden aan het college ter verantwoording te willen roepen bij de komende raadsvergadering. Zo wil Democratisch Zaanstad van de wethouder weten welke juridische gronden er zijn die bepalen dat de gemeente dit zomaar mag doen.

Lijst met namen

De lijst, met daarop 24 namen en geboortedata, werd 30 april als bekendmaking gepubliceerd in de stadskrant. Daarbij stond de tekst: 'U ontvangt een bijstandsuitkering of u heeft in het verleden een bijstandsuitkering of andere voorziening ontvangen. Het kan daarom zijn dat u nog een schuld heeft die u aan ons moet terugbetalen. Wij publiceren een saldo-overzicht, zodat u weet welke vordering er nog van u open staat bij de gemeente.'

Opsporing

De personen in kwestie worden vervolgens opgeroepen om contact op te nemen om de schuld terug te betalen. Het gaat om bedragen van enkele honderden euro's, tot tienduizenden euro's per persoon. De gemeente liet aan *De Orkaan* weten dat het gaat om een poging het geld terug te vorderen die mag onder de AVG, omdat de mensen waarover het gaat niet op een andere manier zijn op te sporen.

AP kritisch

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is minder tevreden over de actie van Zaanstad en laat in een reactie weten dat er juist geen wettelijke basis lijkt te zijn voor het publiceren van de namen. Hoewel er in de AVG inderdaad het gebruik van een dergelijk middel wordt gesproken, denkt de AP dat er mogelijk sprake is van een buitenproportionele aanpak. De verantwoordelijk wethouder laat in een reactie aan het [Noordhollands Dagblad](#) weten dat de AP de gemeente nu, achteraf dus, van een advies gaat voorzien.

12. Geef alle dakloze mensen voorrang op een huis

[Ingezonden](#) 13 mei 2025 (bron: Binnenlands Bestuur)

De oproep wordt gedaan in aanloop naar het debat over het wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting.

Veel mensen denken dat dakloze mensen altijd voorrang krijgen bij huisvesting. Dat is niet het geval. Neem bijvoorbeeld Abraham. Hij heeft al vier jaar geen huis. Na werk belt hij vrienden voor een slaapplek. Lukt dat niet dan slaapt hij in zijn auto. Of Corine die samen met haar kinderen op straat kwam te staan na haar scheiding. Ze vraagt zich af hoe diep ze moet vallen, alvorens ze urgent genoeg is. Daarom biedt Dakloosheid Voorbij! vandaag namen bijna 80 organisaties een manifest aan in de Tweede Kamer: geef alle dakloze mensen urgentie voor een woning. Ook wij steunen deze oproep.

De [oproep](#) wordt gedaan in aanloop naar het debat over het Wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting die binnenkort in de Tweede Kamer wordt besproken. De wet schrijft voor welke mensen 'urgent woningzoekend' zijn en door gemeenten met urgentie gehuisvest

moeten worden. Alleen dakloze mensen in de opvang krijgen met het huidige wetsvoorstel urgentie. Maar [ETHOS tellingen](#) naar dakloosheid laten zien dat dit slechts een beperkt deel van de dakloze mensen betreft. Zo liet de telling in de regio Den Bosch zien dat de helft van de mensen zich in situaties zoals die van Abraham of Corine bevindt. Voor hen biedt het wetsvoorstel geen enkel perspectief. Moeders met kinderen die al maanden in de huiskamer van een bevriend gezin slapen, de gescheiden man die in zijn auto leeft, we laten ze letterlijk liggen met de huidige Wet Regie.

Dat moet anders. In 2022 werd het Nationaal Actieplan Dakloosheid aangenomen met als kernpunt om de aanpak van dakloosheid te verschuiven van opvang naar Wonen. Den Bosch is voorloper in deze 'Wonen Eerst' aanpak. Tussen december 2022 en 2024 werden 159 dakloze mensen die recht op opvang hadden binnen drie maanden aan een huis geholpen, waaronder tal van eenoudergezinnen. De periode in de opvang werd drastisch verkort en kon in het merendeel van de gevallen voorkomen worden. Met het huidige wetsvoorstel moet je éérs naar de opvang en kom je dan pas in aanmerking voor een woning.

Een begrijpelijke zorg is dat een té ruime definitie voor urgent woningzoekenden de deur open zou zetten om bijna iedereen die last ondervindt van de wooncrisis tot urgent aan te merken. Waardoor mensen die al jaren op de wachtlijst staan geen perspectief meer hebben. De Bossche praktijk laat zien dat het goed mogelijk is om 'Wonen Eerst' zorgvuldig en doeltreffend toe te wijzen. Zo helpen we mensen met de meest urgente nood: inwoners die in de opvang verblijven én inwoners die op het punt staan om daar terecht te komen doordat ze in een onhoudbare woonsituatie verkeren. Ook vindt er bij het verlenen van urgentie een onderzoek plaats, zo kan eventueel misbruik voorkomen worden.

Huisvesting is een mensenrecht en cruciaal voor een menswaardig bestaan. Nederland heeft de belofte gedaan om dakloosheid uit te bannen voor 2030. Of dit gehaald wordt is hoogst onzeker, maar laten we op z'n minst er alles aan doen. Een Wet regie op de volkshuisvesting met oog voor álle dakloze mensen is daarbij een noodzakelijke voorwaarde.

Pieter-Paul Slikker is wethouder in de gemeente 's-Hertogenbosch

Willem van Sermondt is programmaleider bij het Kansfonds

13. IJsje met zure nasmaak moet jongeren wijzen op risico van achteraf betalen

NOS Nieuws•vandaag 14 mei 2025

Zorgen zijn er volop in de politiek over 'koop nu, betaal later'-diensten, maar ze verbieden kan het kabinet op dit moment niet. Om jongeren te waarschuwen voor schulden deelt staatssecretaris Nobel, verantwoordelijk voor schuldhelpverlening en armoedebeleid, vandaag op een school ijsjes uit die een zure nasmaak hebben.

Een van de grootste aanbieders van 'koop nu, betaal later' is Klarna. Dat kredietbedrijf wil de dienst ook in fysieke winkels aanbieden, hoewel het kabinet het bedrijf eerder dit jaar "dringend" opriep om dat niet te doen. Volgens Klarna is er [veel vraag naar](#), zowel bij winkeliers als bij klanten.

De Tweede Kamer riep het kabinet vorig jaar op om Klarna en andere betaaldiensten tegen te houden. Maar volgens het kabinet is een [verbod niet mogelijk](#). Wel wordt er waarschijnlijk

volgend jaar Europese wetgeving van kracht die meer regels oplegt aan dit soort betaaldiensten.

'Achteraf betalen verleidelijk'

In de tussentijd probeert het kabinet jongeren met een campagne bewuster te maken van de risico's van de betaaldiensten. "Achteraf betalen wordt steeds verleidelijker", zegt Nobel. "Met een paar klikken haal je de mooiste spullen in huis, ook als je even geen saldo hebt. Het lijkt handig, maar geef geen geld uit dat je eigenlijk niet hebt."

Voor de campagne heeft de staatssecretaris korte filmpjes laten maken met een chagrijnige kat in de hoofdrol. Deze 'betaal later-kater' zit bijvoorbeeld op een paar nieuwe sneakers of een dure gameconsole en blijft daar hangen tot de rekening is betaald.

Volgens de Autoriteit Financiële Markten (AFM) gebruiken [honderdduizenden minderjarigen](#) achteraf-betalapps, terwijl dat wettelijk pas mag vanaf 18 jaar. De leeftijdscontroles die in een app zitten worden door minderjarigen omzeild, zei het Nibud eerder. "Het mag niet als je jonger bent dan 18, maar het is toch blijkbaar heel makkelijk om te doen."

Bom die ontploft

Uit onderzoek van het Nibud bleek dat jongeren door achteraf betalen [moeilijker overzicht kunnen houden](#) over hun geldzaken. Ook [koningin Máxima](#) sprak zich er dit jaar over uit. Ze noemde 'koop nu, betaal later' "een bom die in de samenleving gaat ontploffen, zeker bij jongeren".

Het ministerie liet ook onderzoek doen onder 677 jongeren tussen de 16 en 21 jaar oud. Daaruit blijkt dat een op de zeven jongeren wel eens te laat heeft betaald bij achteraf betalen. Een op de tien heeft wel eens een aanmaning gehad of kreeg te maken met aanvullende kosten van zo'n kredietbedrijf. Een kwart van de ondervraagde jongeren kent iemand die in de problemen kwam door 'koop nu, betaal later'.

Vandaar dat het kabinet nu met een campagne komt. "Jongeren hebben vaak een laag inkomen en zijn daardoor financieel kwetsbaar", zegt Nobel. "We willen voorkomen dat ze al heel jong in de financiële problemen komen."

Uitspraak rechter

Vorige maand oordeelde een rechtbank dat Klarna [de wet overtrad](#) met de kosten die het bedrijf in rekening brengt. Volgens de rechter was er in twee gevallen sprake van een consumentenkrediet (lening). In dat geval moet er worden gewaarschuwd dat geld lenen geld kost. Dat deed Klarna niet.

Er zijn dus strengere regels op komst. Vanaf het moment dat die Europese richtlijn ingaat, geldt een wettelijk verplichte leeftijdscheck. Ook komen er regels voor reclame en voorlichting en moeten kredietbedrijven nagaan of klanten een schuld aankunnen, oftewel: kredietwaardig zijn.

Tot die tijd richt de VVD-staatssecretaris zich op de consument, "Uiteindelijk heeft de consument zelf de meeste macht en invloed. Als jongeren zich bewust zijn van de risico's en achteraf betalen niet doen, omdat ze het zich niet kunnen veroorloven, dan is dat natuurlijk het krachtigste instrument. Daar kan geen wetgeving tegenop."

14. Doorstroomlocaties als oplossing voor volle azc's: effectief of tijdelijk vangnet?

Pont Zorg en Sociaal 14 mei 2025

De huisvesting van asielzoekers en statushouders is al jaren een probleem. Azc's zitten vol, mede doordat 17.500 statushouders niet kunnen doorstromen naar een woning. Volgens het ministerie van Justitie en Veiligheid is in 2026 de helft van de COA-bewoners statushouder, terwijl asielopvang eigenlijk niet voor hen bedoeld is. En dat kost het Rijk veel geld. Het kabinet richt zijn pijlen nu op gemeenten, met doorstroomlocaties als praktische oplossing.

Wat is een doorstroomlocatie?

Een doorstroomlocatie is bedoeld voor statushouders die al aan een regiogemeente zijn gekoppeld maar nog geen woning hebben. Deze locaties geven statushouders de kans om alvast te integreren en deel te nemen aan het dagelijks leven in of nabij de toekomstige vaste woonplaats. Na maximaal één jaar stromen zij door naar een woning in de gemeente waaraan ze zijn gekoppeld. De eerste doorstroomlocatie is op 25 maart 2024 geopend in [Horst aan de Maas](#). Berenschot was hier intensief bij betrokken en ondersteunde de provincie Limburg in dit traject. Momenteel telt Nederland zestien doorstroomlocaties in onder andere Kampen, Zwolle, Wierden, Opsterland, Brummen, Horst aan de Maas, Oosterhout, Rotterdam en Haarlem.

Lessen doorstroomlocatie Horst aan de Maas

1. Maak goede afspraken met het Rijk over financiering en over hoe dit vervolgens is geregeld tussen de gemeenten die meedoen aan de doorstroomlocatie.
2. Bereik overeenstemming over het regelen van het inburgeringsdeel en het toe leiden naar werk: op locatie of al in de gemeente waar de statushouder uiteindelijk gaat landen.
3. Betrek de provincie vanaf het begin bij alle plannen. Dat helpt bij vergunningen/logistiek en vervoersvraagstukken.

Wat zijn de randvoorwaarden?

Voor de komende jaren is er ruimte voor maximaal 8.500 doorstroomplekken. Doorstroomlocaties zijn primair bedoeld voor statushouders, maar gemeenten kunnen ze ook inzetten voor tijdelijke opvang van andere doelgroepen, zoals spoedzoekers of Oekraïense ontheemden. De locaties kunnen zowel lokaal als regionaal ingericht worden, op voorwaarde van duidelijke afspraken over verantwoordelijkheden en financiering. Het verblijf in een doorstroomlocatie telt mee voor de huisvestingstaakstelling van de koppelgemeente, ongeacht de plek van de doorstroomlocatie. Een gemeente kan ook aan haar huisvestingstaakstelling voldoen door middel van een doorstroomlocatie in een andere gemeente, zolang deze 'toegewezen' statushouders in een doorstroomlocatie worden gehuisvest in plaats van in een AZC.

Er geldt geen minimumaantal bedden, maar de capaciteit is vastgesteld op maximaal 90 procent van de meest recente huisvestingstaakstelling. De doorstroomlocatie kan bestaan uit zelfstandige woonunits waarbij de statushouder (samen met een gezin) een eigen keuken, toilet en slaapkamer heeft, of uit niet-zelfstandige woonunits waarbij de statushouder een eigen kamer heeft in een gedeelde woning. Bovendien moet het pand minimaal één jaar en maximaal drie jaar als doorstroomlocatie worden ingezet.

Hoe ziet de businesscase eruit?

Het ontwikkelen van een doorstroomlocatie kent twee geldstromen, op basis van de [Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties](#): een voor het opzetten ervan en een voor het huisvesten van statushouders. Voor het ontwikkelen van een doorstroomlocatie (de transitiekosten) dienen gemeenten een aanvraag in, inclusief een realisatieplan en de begroting voor de doorstroomlocatie. Op basis daarvan beoordeelt minister Faber of deze "in redelijke verhouding staat tot de periode van het gebruik van de doorstroomlocatie en het aantal voor vergunninghouders toegezegde plekken gedurende deze periode" en of deze voldoet aan de eisen in de regeling. Een aanvraag moet uiterlijk 1 november van een kalenderjaar zijn gedaan.

Voor de huisvesting van iedere statushouder die in de doorstroomlocatie woonachtig is geldt een specifieke uitkering van 60 euro per persoon per dag. In aanvulling daarop ontvangen gemeenten een extra vergoeding van 8 euro per persoon per dag wanneer statushouders uit een andere gemeente gehuisvest worden op de locatie. Deze vergoeding is bedoeld voor kosten als huur, exploitatie, inventaris, schoonmaak en begeleiding. De financiering vanuit het Rijk geldt voor maximaal één jaar per statushouder. Gemeenten kunnen statushouders langer huisvesten in de doorstroomlocatie, maar dan op eigen kosten. In dat geval een gemeente de statushouder huur (maximaal de huur van een sociale huurwoning) of een gebruiksvergoeding vragen.

Recentelijk heeft minister Faber [een aanvullend voorstel gedaan](#) om op korte termijn zo veel mogelijk statushouders te laten uitstromen naar gemeenten. Deze extra financiële prikkel betreft een eenmalige uitkering van 30.000 euro als statushouders uitstromen naar een (on)zelfstandige woonruimte. Verder kunnen gemeenten eenmalig 38.000 euro ontvangen voor tijdelijk onderdak zoals een hotel.

Wat zijn de voor- en nadelen van doorstroomlocaties?

Al met al probeert het kabinet duidelijk een oplossing te vinden voor de woningnood en de huisvesting van vluchtelingen. Dankzij doorstroomlocaties kunnen statushouders sneller een azc verlaten. In theorie kunnen ze dus eerder integreren in de maatschappij en beter aansluiten bij de lokale gemeenschap. Ook [denkt het kabinet](#) dat doorstroomlocaties deels het probleem van de overvolle azc's kunnen oplossen.

De uitvoering van dit model brengt echter de nodige uitdagingen met zich mee. Omdat de krapte op de Nederlandse woningmarkt over een jaar nog niet zal zijn opgelost, ondervinden statushouders bij het vinden van een woning vanuit een doorstroomlocatie dezelfde moeilijkheden als nu vanuit een azc. In feite kopen gemeenten met een doorstroomlocatie binnen hun grenzen een jaar extra om een permanente woning voor de statushouder te realiseren. In de nieuwe regeling kunnen statushouders wel twee jaar langer in de doorstroomlocatie verblijven, als een gemeente dat zelf betaalt. Dat is mogelijk ook een drempel waarom gemeenten aarzelen een doorstroomlocatie te realiseren. Het voordeel is wel dat statushouders kunnen beginnen met inburgeren, omdat ze in principe in deze gemeente blijven. Het blijft de vraag of de realisatie van doorstroomlocaties nu echt een duurzame oplossing is.

15. Sebastiaan uit Kerkrade leeft van 50 euro per week, maar volgens het Nibud is dat veel te weinig: 'Ik eet alleen maar pasta en soep'

Thomas Van Ossenbruggen (bron: de Telegraaf 15 mei 2025)

Sebastiaan Terol uit Kerkrade moet rondkomen van 50 euro per week. © ANP, privéfoto

Er is een nieuwe richtlijn voor de hoogte van het leefgeld voor mensen in de schuldhelpverlening. Sommigen krijgen al jaren 50 tot 75 euro per week om van te leven, maar die bedragen zijn volgens budgetinstituut Nibud door alle prijsverhogingen niet meer van deze tijd.

„Ik krijg momenteel 50 euro per week”, zegt Sebastiaan Terol uit Kerkrade. „Daar kan ik van leven, maar makkelijk is het niet. Ik heb een bril nodig en mijn huisdieren moeten naar de dierenarts, maar dat is allemaal niet mogelijk.”

Leefgeld

Volgens de nieuwe richtlijn van het Nibud en de NVVK, de branchevereniging voor schuldhulpverleners, is dat bedrag te laag. Een alleenstaande als Terol heeft minstens 88 euro per week nodig om normaal van te leven. Dat geld moet gebruikt worden voor vervoer, persoonlijke verzorging, eten en sociale participatie.

Voor Terol is dat laatste er eigenlijk niet bij. „Mijn Wmo-begeleider neemt me een keer per week mee naar Duitsland om boodschappen te doen. Dat is mijn uitje. Een voordeel is dat het daar ook stukken goedkoper boodschappen doen is.” Voor de veteraan is het bovendien lastig om zijn zoon te zien, die met Sebastiaans ex-partner in Oost-Duitsland woont. „Een treinkaartje is voor mij onmogelijk te betalen.” Anderen zijn daarom een inzamelingsactie begonnen om zijn reis te financieren.

Schuldhulpverlening

Alleen (gezond) eten zou volgens het Nibud voor een alleenstaande al 267 euro per maand kosten, meer dan het totale leefgeld van Terol. „Ik eet uit kostenoverwegingen nu eigenlijk alleen maar pasta en soep.” Volgens het Nibud zou een stel zonder kinderen 158 euro per week nodig hebben, terwijl een stel met twee kinderen (van 8 en 13 jaar) met 220 euro per week vooruit zou moeten kunnen.

Het Nibud en de NVVK zien meer gevallen zoals Sebastiaan, waarbij het leefgeld fors achterblijft bij het benodigde bedrag om normaal van te kunnen leven. Mensen die schuldhulpverlening krijgen, geven het beheer van hun rekening vaak uit handen aan een hulpverlener of bewindvoerder. Die houdt geld van het inkomen in om schulden af te lossen en (vaste) rekeningen te betalen.

Schulden

Maar mensen in de schuldhulp krijgen vaak nog wel leefgeld waarover ze vrij mogen beschikken. Dat kunnen ze besteden aan noodzakelijke uitgaven: voldoende gezonde voeding, was- en schoonmaakartikelen, persoonlijke verzorging als zeep en tandpasta, en vervoer naar het ziekenhuis of een winkel, maar ook aan sociale activiteiten.

‘Toch blijven deze bedragen rondgaan onder financiële hulpverleners en mensen met schulden’, stelt het Nibud. ‘Met als gevolg dat schuldhulpverlening een onhaalbaar en onaantrekkelijk vooruitzicht is voor mensen met schulden, terwijl het een (verlichtende) oplossing moet zijn.’

Nieuwe richtlijn

De nieuwe richtlijn moet voorkomen dat huishoudens in de schuldhulpverlening te weinig budget hebben om van te leven en daardoor zijn aangewezen op noodvoorzieningen zoals de voedselbank, of nieuwe schulden moeten aangaan. Het blijft echter een richtlijn, en geen verplichting waaraan schuldhulpverleners zich moeten houden. Terol verwacht daarom niet dat hij meer te besteden krijgt. „Mijn leefgeld is vorig jaar met pijn en moeite verhoogd van 40 naar 50 euro per week. Ik verwacht niet dat dat weer gebeurt.”

16. Duizenden mensen met laag inkomen van schuld verlost zonder te betalen

Door José Boon Nu.nl 15 mei 2025

Van een kale kip kun je geen veren plukken, is het idee achter een nieuwe werkwijze van schuldhulpverleners. Daardoor zijn zo'n zesduizend mensen met een laag inkomen sinds afgelopen juli verlost van hun schulden zonder iets te hoeven betalen.

"We maken ons zorgen over mensen die zo'n laag inkomen hebben dat ze geen enkele ruimte overhebben om schulden af te lossen", zegt voorzitter Renate Richters van brancheorganisatie NVVK. Dankzij een werkwijze die afgelopen juli inging, hoeft deze groep niet altijd meer mee te betalen aan schuldeisers.

De NVVK gebruikt een nieuwe rekenmethode om te bepalen hoeveel iemand werkelijk nodig heeft om rond te komen en legt dat naast het inkomen. Dat bepaalt hoeveel er nog over is voor schuldeisers.

Van de mensen die zich bij de schuldhulpverlening melden, houdt ongeveer een derde niets over om schuldeisers terug te betalen. Zij hebben ook niet genoeg spaargeld of bijvoorbeeld een auto om te verkopen.

"Eerder vonden we dan dat we een schuldeiser toch iets moesten bieden en vroegen we degene met schulden om 50 euro per maand", vertelt een NVVK-woordvoerder. "Daar zijn we mee gestopt." Hij schat dat zo'n zesduizend mensen op deze manier van hun schuld af zijn gekomen. Zij krijgen begeleiding om te voorkomen dat ze weer in geldproblemen raken.

Niet de hele groep zit in de bijstand

16 procent van de mensen zonder mogelijkheid om af te lossen heeft een betaalde baan, ziet NVVK. Zij hebben geen vermogen of bijvoorbeeld een auto om te verkopen en kunnen schuldeisers dus niet terugbetalen. Van alle hulpvragers heeft 43 procent werk. Bijna de helft ontvangt een uitkering.

"Het sociaal minimum is echt te laag", zegt de woordvoerder. Dat blijkt ook uit [onderzoek](#) naar het normbedrag waarvan huishoudens zouden moeten kunnen rondkomen. Het kabinet kan de situatie van armere huishoudens verbeteren door bijvoorbeeld toeslagen te verhogen. Nu zijn het de schuldeisers die de rekening betalen, constateert NVVK.

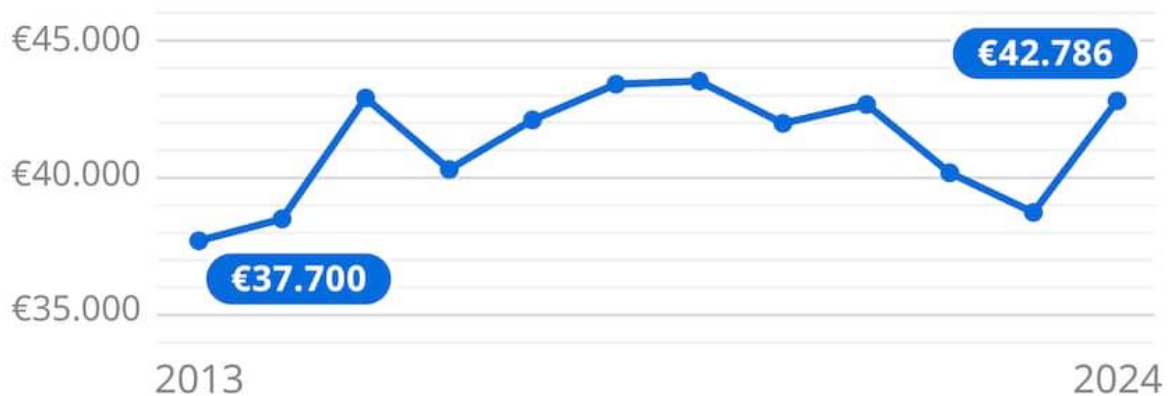
Belastingdienst is grootste schuldeiser

Gemiddeld hadden mensen in de schuldhulpverlening vorig jaar dertien verschillende schuldeisers. De meest genoemde is de Belastingdienst, waar in de optelsom van NVVK ook de Dienst Toeslagen onder valt. Op de tweede plaats staan zorgverzekeraars, gevolgd door het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), gemeenten en incasso-organisaties.

De gemiddelde schuld die mensen hadden opgebouwd toen ze bij schuldhulpverlening aanklopten, groeide vorig jaar met 10 procent naar 42.786 euro. Die ontwikkeling kun je in de onderstaande grafiek bekijken. "We verklaren dat deels doordat meer ondernemers een beroep doen op schuldhulp", zegt de woordvoerder. Zij kampen doorgaans met hogere schulden dan particulieren. "We zijn niet blij met deze stijging, omdat we er juist eerder bij willen zijn."

Schuldbedrag

Gemiddelde schuld van deelnemers schuldhulpverlening

NU.NL, BRON: JAARVERSLAGEN NVVK

Meer hulpvragen en regelingen

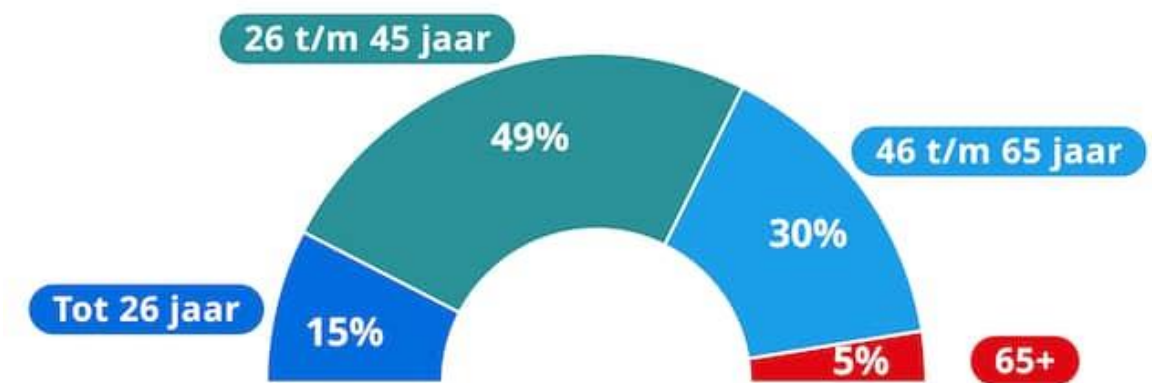
In de meeste gevallen hoeft iemand niet het hele bedrag terug te betalen aan schuldeisers, omdat dat geld er simpelweg niet is. Bijna drie kwart van de mensen die schuldhulp krijgen, moet achttien maanden lang afbetalen en daarna is het klaar.

Zowel het aantal hulpvragen als schuldregelingen bij schuldhulpverleners steeg in 2024. Gemeenten zoeken tegenwoordig eerder contact met inwoners die een rekening niet op tijd betalen. Dat verklaart mogelijk het grotere aantal hulpvragers. Vorig jaar kwamen er ruim 82.000 aanvragen binnen.

Het aantal schuldregelingen steeg naar ruim zeventienduizend. Aangezien uit [eerder onderzoek van de NVVK](#) bleek dat een derde van deze groep geen geld kon terugbetalen, schat de organisatie dat bijna zesduizend mensen van hun schulden zijn verlost. In het jaarverslag staat dat het om ruim driehonderd gaat, maar volgens de woordvoerder is dat cijfer vertekend. Doordat het om een nieuwe regeling gaat, is er sprake van onderrapportage.

Bijna de helft van de mensen met een schuldregeling is tussen de 26 en 45 jaar oud. Hieronder kun je zien hoe de groep verder is opgebouwd.

Schuldhulp naar leeftijd

NU.NL, BRON: NVVK

17. CdK's vragen Faber om spreidingswet niet in te trekken

[ANP](#) 15 mei 2025 (bron: Binnenlands Bestuur)

© ANP

De twaalf commissarissen van de Koning hebben het kabinet opgeroepen om de spreidingswet niet in te trekken. Volgens hen werkt de vorig jaar ingevoerde wet juist goed. 'De spreidingswet is een goede oplossing voor de problemen in de asielopvang en biedt een noodzakelijk instrument om te komen tot een robuust stelsel voor de opvang en verdeling van vluchtelingen over het land', aldus de zogeheten Kring van commissarissen.

Dwang voor gemeenten

De regeringsvertegenwoordigers in de twaalf provincies hebben vlak voor het sluiten van de termijn een reactie ingediend op de contourennota die minister Marjolein Faber van Asiel en Migratie een maand geleden presenteerde. In die nota staat haar plan om asielzoekers op een andere manier over het land te verdelen, zonder dwang voor gemeenten. Het kabinet wil volgend jaar de spreidingswet intrekken, zoals afgesproken in het regeerprogramma. PVV-leider Geert Wilders gaat het niet snel genoeg, hij wil juist dat de wet 'zo snel mogelijk' verdwijnt.

Evenwichtige verdeling

Volgens de commissarissen zorgt de spreidingswet voor een evenwichtige verdeling van asielzoekers en ook voor 'solidariteit tussen gemeenten'. Het intrekken van de wet zou 'de voortgang verstoren' en problemen in de asielopvang vergroten. 'Een terugkeer naar vrijwillige opvang alleen leidt tot ongelijke druk en een stelsel dat kwetsbaar is voor nieuwe crises.'

Asielketen niet op orde

De maatregelen die Faber voorstelt, bieden 'weinig perspectief op oplossingen voor knelpunten in de asielketen', aldus de provinciehoofden. 'De keten is nog niet op orde, er zijn te weinig opvangplekken en de doorstroom van statushouders stukt.' De commissarissen willen 'duidelijke spelregels, continuïteit in afspraken tussen overheden én steun van de wetgever voor het lokaal bestuur'.

18. Ex-werknemers VDL Nedcar betichten hun voormalig werkgever bij rechter van leeftijdsdiscriminatie en onthouden van tekenbonus

Frans Dreissen Verslaggever Economie dagblad de Limburger 15 mei 2025

De witte enveloppe die de werknemers van VDL Nedcar vorig jaar kregen met daarin de ontslagaanzegging en nog te tekenen vaststellingsovereenkomst, zorgt nog steeds voor veel ophef. © Ermino Armino

Bij de kantonrechter in Roermond stonden donderdag de eerste ex-VDL Nedcarmedewerkers van in totaal circa 35 tegenover hun oude werkgever. Een deel eist alsnog een tekenbonus van 2500 bruto. Anderen voelen zich om hun leeftijd gediscrimineerd en claimen een transitievergoeding in plaats van de 'ouderenregeling'.

De vraag is eigenlijk: hoe bindend is een getekende vaststellingsovereenkomst. Betekent dit dat werkgever en werknemer, nadat alle afgesproken bedragen zijn betaald, niets meer van elkaar te eisen hebben?

De advocaat van VDL Nedcar geeft aan dat er zonder meer sprake is van een 'finale kwijting' en wijst alle vorderingen af. Volgens Herbert Mannens, de juridisch adviseur van tientallen ex-medewerkers in de autofabriek, valt er wel degelijk nog iets te claimen. Zo'n kwijtingsbepaling stond volgens hem nergens in de papieren.

Zijn inzet: een tekenbonus van 2500 euro bruto voor iedereen. Hij zegt over een mail te beschikken waarin VDL dat officieel bekrachtigt. De tekenbonus is echter enkel uitgekeerd aan medewerkers die op dat moment vier jaar of korter voor hun AOW-leeftijd stonden. VDL Nedcar ontkent de rechtsgeldigheid van de mail. De advocaat zegt dat de betreffende persoon, hoewel deze vaker optreedt als afgevaardigde van VDL, niet gerechtigd was om zo'n schriftelijke toezegging te doen; althans dat hij het deed in reactie op een andere zaak.

Miljoenen

Hoe dan ook: mocht de kantonrechter de claim van de tekenbonus toekennen, dan heeft dat precedentwerking. Dan kunnen ook ruim drieduizend ex-collega's er aanspraak op maken en komt de rekening voor VDL Nedcar neer op een slordige 8 miljoen euro.

In dezelfde zitting geven twee oudgedienden van VDL Nedcar aan, dat zij het niet billijk vinden dat hen geen transitievergoeding is toegekend. Ze waren aangewezen op de zogeheten aanvullingsregeling; een 'aftoppingsregeling' zo zeggen ze. Een transitievergoeding was voor hen veel lucratiever.

De aanvullingsregeling is er voor medewerkers die op de dag van ontslag vier jaar of korter voor hun AOW-leeftijd stonden. Zij krijgen bovenop een aanvulling op hun WW-uitkering tot 100 procent van hun laatst verdiende salaris.

Discriminatie

Voor medewerkers met een groot aantal dienstjaren is die regeling beduidend minder gunstig dan een transitievergoeding; een groot brutobedrag bovenop de WW-uitkering. Juridisch adviseur Mannens maakte een vergelijking met iemand die vier jaar en één maand voor zijn pensioen zit. Die heeft volgens hem de hoofdprijs te pakken. Volgens hem is daarom sprake van ongeoorloofde leeftijdsdiscriminatie.

VDL Nedcar betoogt dat de aanvullingsregeling is opgetuigd ter bescherming van de inkomenspositie van een groep kwetsbare ouderen op de arbeidsmarkt. Volgens de advocaat van VDL Nedcar is van leeftijdsdiscriminatie geen sprake en heeft het bedrijf juist sociaal verantwoord ondernemerschap getoond.

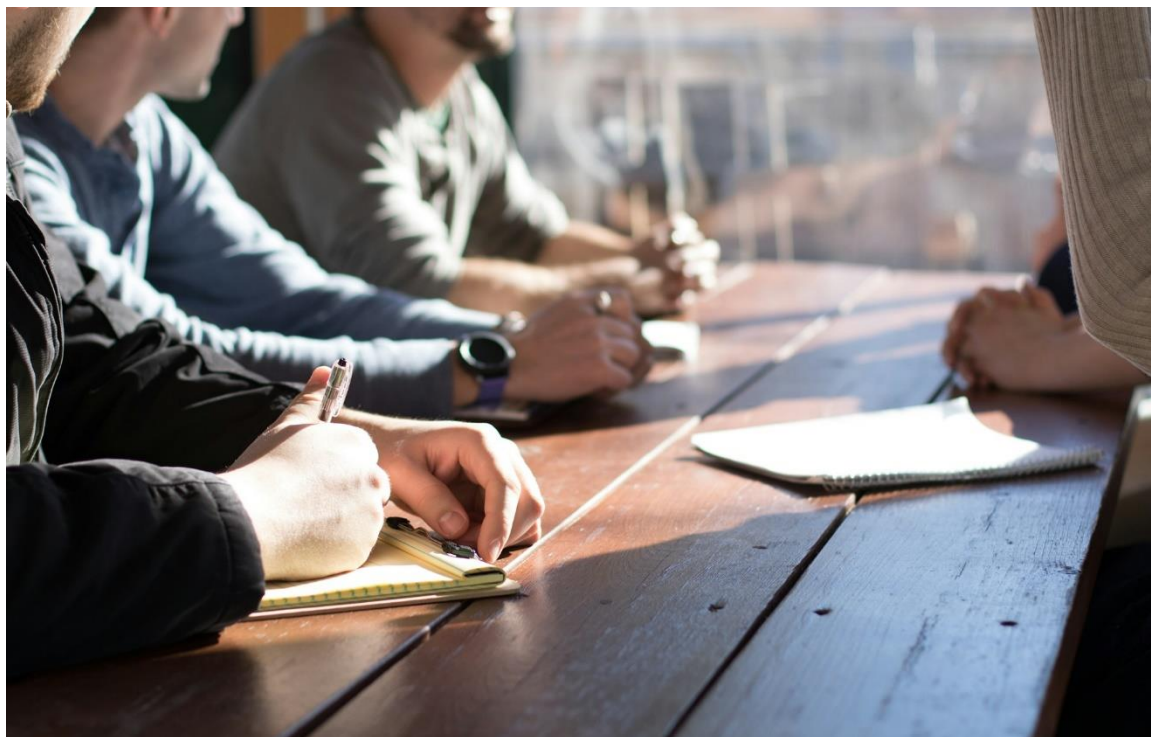
„Is het billijk dat mensen in sommige gevallen meer geld krijgen dan ze zouden hebben gehad als ze gewoon waren blijven werken?“, vraagt de rechter zich af. „Stel dat iemand die net in dienst is op die leeftijd: die heeft juist meer aan zo'n ouderenregeling dan een transitievergoeding.“

De kantonrechter zegt ernaar te streven op 10 juli uitspraak te doen.

19. Start verkenning gemeentelijke armoededienstverlening

VNG (bron: Pont Zorg en Sociaal 15 mei 2025)

De VNG is samen met Divosa gestart met een onderzoek onder gemeenten om na te gaan hoe de gemeentelijke dienstverlening binnen het armoedebeleid toegankelijker, effectiever en toekomstbestendiger kan. Doel is te komen tot een breed gedragen dienstverlening om financieel kwetsbaren goed te kunnen helpen.

Gezamenlijke koers voor passende en toegankelijke ondersteuning

Gemeenten nemen zelf het voortouw in dit onderzoek. We streven naar een breed gedragen visie over hoe de armoededienstverlening zo georganiseerd kan worden dat de dienstverlening naar inwoners toegankelijk is en echt impact heeft.

Landelijke basis essentieel voor aanvullend gemeentelijk maatwerk

Gemeenten nemen aanvullende maatregelen, zodat hun inwoners niet onder het sociaal minimum zakken. De verschillende lokale regelingen zijn de afgelopen jaren steeds zichtbaarder geworden omdat het landelijk sociaal vangnet structureel tekortschiet. Gemeenten vullen noodgedwongen de lacunes op van het landelijke beleid. Gemeenten vinden het belangrijk dat het rijk zijn verantwoordelijkheid pakt om de landelijke basis op orde te brengen zodat inwoners minder afhankelijk zijn van de gemeentelijke regelingen.

Het is onvermijdelijk dat iedere gemeente op eigen inzicht, afhankelijk van behoeften van hun inwoners en op grond van de eigen financiële mogelijkheden verschillende lokale voorzieningen en regelingen aanbiedt. Gemeenten willen dat het rijk de basis op orde brengt zodat gemeenten doen waarvoor ze verantwoordelijk zijn: maatwerk bieden als een inwoner door individuele omstandigheden tussen wal en schip dreigt te vallen.

Tegelijk constateren wij dat de gewenste balans tussen rijk en gemeenten momenteel nog ver afstaat van de praktijk. Daarom willen we door dit onderzoek gedeelde

handelingsperspectieven ontwikkelen en daarbij invulling geven aan de eigen gemeentelijke verantwoordelijkheid. We streven naar een gedeeld beeld van toegankelijke- en passende armoedediensverlening, om zo de kwaliteit te verbeteren en lokale regelingen beter op elkaar af te stemmen.

Hoe ziet het traject eruit?

Gedurende 2025 verzamelen Divosa en de VNG input via literatuuronderzoek en gesprekken met gemeenten, wetenschappers, maatschappelijke organisaties en (ervarings)deskundigen. Eind 2025 worden de meest kansrijke voorstellen bestuurlijk besproken en afgestemd met de VNG-commissie Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie (PSI). Daarnaast gaan de VNG en Divosa het gesprek aan met het rijk over randvoorwaarden en het vervolg.

Oproep aan de Tweede Kamer

Parallel aan de verkenning doet de VNG een [oproep](#) aan de Tweede Kamercommissie Armoede en Schulden die op 22 mei 2025 in debat gaat: zorg voor structurele middelen om de aangekondigde ambities op schulden waar te kunnen maken.

20. Roermond heeft zes ton in kas om schulden van 100 gezinnen in armoede af te kopen: terugbetalen hoeft niet

Hans Straus verslaggever Roermond dagblad de Limburger 19 mei 2025

Roermond gaat schulden van gezinnen in armoede afkopen. Doel is circa 80 tot 100 gezinnen met minimaal 1 inwonend kind onder de 23 jaar, schuldenvrij te maken. De gezinnen hoeven niets terug te betalen. Het gaat om een nieuw initiatief in Nederland.

De gemeente doet dit samen met het landelijke Kansfonds, een organisatie die mensen en initiatieven steunt om [armoede en thuisloosheid](#) tegen te gaan. Voor de eerste twee jaar van wat Kansfonds 'Afrekenen met schulden' noemt, is 600.000 euro beschikbaar. Het geld komt van de provincie Limburg, fondsen en particulieren. Roermond is de eerste gemeente in Nederland waar 'Afrekenen met schulden' wordt gestart. Als na evaluatie blijkt dat het beoogde effect wordt bereikt, gaat het nog twee jaar door en steekt de gemeente er ook eigen geld in. Mogelijk wordt het dan ook naar meer gemeenten uitgerold.

Komt een gezin na selectie door het doorbraakteam van de gemeente Roermond in aanmerking voor 'Afrekenen met schulden', dan krijgen gezinnen ook op andere terreinen hulp. „Roermond wil uitzichtloze schuldenproblematiek doorbreken. Gezinnen in een keer schuldenvrij maken is menselijker, effectiever en bespaart de maatschappij kosten”, geeft wethouder Marianne Smitsmans (GroenLinks, Sociaal domein) aan.

De gemeente probeert via haar contacten met woningcorporaties, Wel.Kom, Vijf en Jeugdzorg gezinnen die schulden hebben te bereiken. Zichzelf melden doen mensen vaak niet, ook omdat ze zich schamen voor hun situatie.

In Roermond kampt 10,3 procent van de huishoudens met problematische schulden. „We zitten boven het landelijke gemiddelde van 8,9 procent”, zegt Smitsmans. „Wij doen als gemeente ons best om schulden bij mensen te voorkomen en mensen met schulden te helpen, maar er zijn gezinnen die we niet voldoende kunnen helpen, omdat schuldeisers niet meewerken aan afkoop. Deze gezinnen kunnen we nu wel een nieuwe, schuldenvrije start geven.”

Nederland telt circa 750.000 huishoudens met problematische schulden. Dat betekent dat ongeveer 1 op de 11 huishoudens niet meer in staat is deze schulden zelf af te lossen, omdat het maandelijkse inkomen te laag is en er geen financiële buffer is. „Onderzoeken laten zien dat schulden mensen stress en gezondheidsproblemen opleveren en de samenleving miljarden kosten”, vertelt programmaleider Bas Pieck van Kansfonds. „Toch worden per jaar maar zo'n 17.000 huishoudens geholpen.”

Kansfonds hielp eerder mensen in armoede door giften van maximaal 150 euro per maand. Bij afkopen van schulden kan het om tienduizenden euro's per gezin gaan.

Evaluatie

Het initiatief in Roermond wordt grondig geëvalueerd en wetenschappelijk onderzocht. Om de effecten in kaart te brengen, onderzoeken de Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool Utrecht wat de impact is.

In **Sittard-Geleen** is vorig jaar nog een soortgelijk project opgestart, maar daar wordt van de 25 huishoudens verwacht dat zij maandelijks een bedrag afdragen aan de gemeente. Dat is in Roermond niet het geval. Een initiatief in Arnhem richt zich op één enkele wijk. Bij gemeentelijke [schuldhulpverlening](#) is kwijtschelding in sommige gevallen ook een optie, maar blijft aflossen de norm.

Smitsmans gelooft dat 'Afrekenen met schulden' zorgt voor verlichting van stress bij ouders met een schuldenlast. „Dan komt er weer ruimte om een stap te zetten richting een normaal leven.”

21. Extra miljoenen naar Sittard-Geleen om 4286 koopwoningen te verduurzamen

[Paul Dolhain](#) Verslaggever Sittard-Geleen dagblad de Limburger 21 mei 2025

Sittard-Geleen krijgt bijna 10 miljoen euro van het Rijk om meer dan vierduizend woningen te isoleren. De nadruk ligt op huizen met de laagste energielabels.

De bijdrage is afkomstig uit het Nationaal Isolatie Programma (NIP), dat als doel heeft om voor 2030 in Nederland 2,5 miljoen woningen te isoleren. Het grootste deel van de woningen die aangepakt worden (1,5 miljoen) heeft de laagste energielabels (D, E, F en G).

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanpak van koopwoningen, woningcorporaties werken zelf concrete plannen uit om huurwoningen structureel te verduurzamen.

Website

In Sittard-Geleen gaat het om 4286 woningen. Eigenaren van slecht geïsoleerde woningen die energietoeslag hebben ontvangen, komen in aanmerking voor een verduurzamingssubsidie van 3000 euro. Eigenaren van slecht geïsoleerde woningen met een lagere waarde dan 429.300 euro, die geen energietoeslag hebben ontvangen, komen in aanmerking voor een subsidie van 1650 euro. Nog deze maand wordt een website gelanceerd en worden brieven verstuurd naar bewoners binnen de doelgroep om hun te wijzen op de subsidiemogelijkheid.

Loket

Op 5 juli wordt in Geleen – in het Galfettigebouw – duurzaamheidshuis Goede Morgen geopend. Ook hier kunnen inwoners (uit de gehele Westelijke Mijnstreek) terecht voor tips en adviezen over verduurzaming van de woning. Zo staat er een duurzaamheidsloket gepland waar met behulp van touchscreens tips op maat worden gegeven afhankelijk van de invoer van bijvoorbeeld de grootte en ligging van het huis.

22. Van armoedebestrijding naar financiële bestaanszekerheid

Bron: Binnenlands Bestuur 12 mei 2025

Beeld: Verder

Sinds de commissie Sociaal Minimum in haar rapport 'Een zeker bestaan 2' uit 2023 heeft aangegeven dat de rijksoverheid een centrale rol moet krijgen in het waarborgen van de bestaanszekerheid, met landelijke regelingen en voorzieningen is er een verandering te zien op het gebied van armoedebestrijding. Het onlangs verschenen rapport 'Eerlijker en eenvoudiger armoedebeleid' van het IPE onderschrijft dit.

Armoede is een probleem dat generaties overstijgt. Beleidsmakers en maatschappelijke organisaties werken al jaren aan armoedebestrijding, maar de discussie verschuift steeds vaker naar een fundamentele benadering: bestaanszekerheid. Waar armoedebestrijding zich richt op het verlichten van acute nood, richt bestaanszekerheid zich op het creëren van structurele oplossingen die voorkomen dat mensen überhaupt in armoede belanden. Het verschil tussen deze benaderingen is cruciaal om echte vooruitgang te boeken.

Wat we ons dan kunnen afvragen:

Valt schuldhulpverlening onder armoedebestrijding of het versterken van de (financiële) bestaanszekerheid?

De grenzen van armoedebestrijding

Armoedebestrijding is vaak gericht op het bieden van tijdelijke hulp. Denk aan voedselbanken, schuldhulpverlening en toeslagen. Deze maatregelen zijn onmisbaar, maar behandelen vaak slechts de symptomen van armoede. Ze helpen mensen om te overleven, maar bieden niet altijd de stabiliteit die nodig is om duurzaam vooruit te komen.

Bovendien brengt een systeem dat gericht is op armoedebestrijding vaak bureaucratische barrières met zich mee. Mensen in armoede moeten voortdurend bewijzen dat ze recht hebben op hulp, wat leidt tot stress, onzekerheid en een gebrek aan perspectief. Dit houdt

een vicieuze cirkel in stand waarin mensen afhankelijk blijven van tijdelijke steun in plaats van structurele verbetering van hun situatie.

De kracht van bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid gaat verder dan armoedebestrijding. Het richt zich op een stabiele basis: voldoende inkomen, toegang tot betaalbare zorg, een veilige woonomgeving en gelijke onderwijskansen. In plaats van achteraf te repareren, voorkomt bestaanszekerheid dat armoede ontstaat. Dit dwingt ook tot samenwerking van verschillende domeinen.

Iedere 4 jaar moeten gemeenten hun beleid aanpassen. Dit vanuit de behoeften van hun inwoners, ontwikkelingen in hun stad, maar zeker ook vanuit politieke drijfveren. Je ziet nu steeds meer dat gemeenten de termen: armoedebelief, beleidsmedewerker armoede, armoedeproblematiek vervangen voor 'versterken van de (financiële) bestaanszekerheid en beleidsadviseur bestaanszekerheid.

Beleid dat gericht is op bestaanszekerheid omvat bijvoorbeeld:

- *Een leefbaar minimumloon en eerlijke lonen*, zodat werkenden niet in armoede verkeren.
- *Een vereenvoudigd en toegankelijk sociaal vangnet*, dat voorkomt dat mensen door ingewikkelde regels tussen wal en schip vallen.
- *Betaalbare huisvesting en basisvoorzieningen*, zodat een stabiel thuis een recht is en geen luxe.
- *Investerings in onderwijs en kansen voor iedereen*, waardoor armoede niet wordt doorgegeven aan de volgende generatie.

Het is tijd om de focus te verleggen van symptoombestrijding naar preventie en structurele oplossingen. Dit vraagt om een andere manier van denken, werken en beleid maken. In plaats van steeds weer middelen vrij te maken om acute armoede te verlichten, moeten we investeren in systemen die bestaanszekerheid garanderen.

Bestaanszekerheid leidt tot minder stress, meer maatschappelijke participatie en uiteindelijk tot lagere maatschappelijke kosten. Mensen die zich geen zorgen hoeven te maken over basisbehoeften, kunnen zich richten op persoonlijke ontwikkeling, werk en het bijdragen aan de samenleving.

Een stap vooruit

De keuze tussen armoedebestrijding en bestaanszekerheid is geen kwestie van óf-óf, maar van prioriteiten stellen. Acute hulp blijft nodig, maar mag niet het eindstation zijn. We hebben beleid nodig dat verder kijkt dan korte termijnoplossingen en investeert in een samenleving waarin iedereen zekerheid heeft over zijn of haar basisbehoeften. Alleen zo kunnen we armoede echt bestrijden—door het te voorkomen.

Het is tijd om te kiezen voor vooruitgang in plaats van overleven. Voor een samenleving waarin iedereen niet alleen recht heeft op hulp, maar op een toekomst met perspectief.

23. Steeds meer jonge gezinnen gebruiken boodschappenkaart van het Rode Kruis: ‘Een doelgroep die je liever niet in armoede ziet’

Alain Petit dagblad de Limburger 22 mei 2025

Een groeiend aantal ouders met jonge kinderen in Limburg heeft vaak te weinig eten of eet te ongezond. Steeds meer jonge gezinnen doen daarom steeds vaker een beroep op de boodschappenkaarten van het Rode Kruis.

De boodschappenkaarten zijn bedoeld voor mensen die geen aanspraak kunnen maken op de voedselbank, maar ook nét niet kunnen rondkomen. „Zij kunnen de vaste lasten nog betalen, maar als het gaat om de wekelijkse boodschappen houden ze te weinig geld over”, vertelt Susanne Bouten van het Rode Kruis in Limburg. Haar organisatie biedt daarom extra steun voor de mensen die het nodig hebben.

Coronasteun

Van origine waren de boodschappenkaarten bedoeld als coronasteun. Nu vijf jaar later is de vraag naar de kaarten nog altijd groot. Toch is er een verschil. Tijdens corona was de steun voor mensen die hun beroep niet goed konden uitoefenen, zoals taxichauffeurs.

Tegenwoordig zijn het dus vooral jonge gezinnen. „En dat is een doelgroep die je liever niet in armoede wil zien. De impact ervan kan negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling van kinderen”, legt Bouten uit.

Boodschappenkaarten hebben een waarde van 21,50 euro per week. Met de waardebon kunnen boodschappen worden gedaan bij de supermarkt. Zijn gezinnen groter dan twee personen, dan ontvangen ze ook iets meer. Een huishouden van vier personen krijgt 43 euro.

In heel Nederland is een bedrag van 6,5 miljoen euro beschikbaar voor de boodschappenkaarten. Hoeveel daarvan naar Limburgers gaat, kan het Rode Kruis niet zeggen. Het budget is wel te weinig om iedereen te ondersteunen, zegt Bouten: „Als wij het maximumaantal bereikt hebben, dan proberen we op zo een goed mogelijke wijze te doorverwijzen naar alternatieve hulp.”

Coronasteun

Het steuntje in de rug door middel van de boodschappenkaarten is tijdelijk. „Niet langer dan zes maanden”, weet Bouten. De bedoeling is om in de tussentijd mensen aan lokale partijen te koppelen, zoals de gemeente of de voedselbank. Zij kunnen structureler hulp aanbieden aan de gezinnen in armoede.

24. Sittard-Geleen houdt in 2024 miljoenen over, maar weet ook al meteen waar het in 2025 naartoe gaat

[Remco Koumans](#) Verslaggever dagblad de Limburger 25 mei 2025

Sittard-Geleen heeft het financiële jaar 2024 afgesloten met ruim 13 miljoen euro in de plus. Dat geld wordt echter meteen weer gereserveerd voor toekomstige uitgaven.

Bij het opmaken van de jaarrekening over 2024 kon Sittard-Geleen een positief resultaat noteren van 13 miljoen euro. Dat bedrag bestaat vooral uit geld dat de gemeente van het Rijk kreeg voor verschillende taken, bijvoorbeeld de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Iets meer dan 2 miljoen euro van het overgehouden bedrag zal dan ook in 2025 worden gebruikt voor het bekostigen van de opvang van Oekraïners.

Prijsstijgingen

Zo'n 5,7 miljoen euro reserveert Sittard-Geleen om de kosten van stijgende ambtenarenlonen op te vangen en om de stijgende kosten van onder meer projecten, energie en inflatie te ondervangen. Ruim een miljoen euro zal worden gebruikt om belastingmaatregelen mee te financieren. Zo is er in de gemeente afgesproken om bepaalde belastingen alleen maar te corrigeren voor inflatie. Op plekken waar er daardoor een tekort ontstaat, wordt het geld gebruikt om bij te passen.

Herstelplan

Een ander dossier waar een deel van de 13 miljoen euro naartoe gaat, is het orde op zaken stellen bij De Domijnen. Het cultuurbedrijf kwam vorig jaar ruim zeven ton tekort en ook dit jaar wordt een negatief resultaat van een miljoen euro verwacht. Er is inmiddels [een herstelplan](#) opgesteld om De Domijnen uiteindelijk weer gezond te laten worden. Vandaar dat 1,2 miljoen euro wordt gebruikt voor het herstelplan van het cultuurbedrijf.

Zorg

Wethouder Judith Bühler (Financiën, CDA) verwacht dat tot en met 2028 de gemeentelijke inkomsten en uitgaven in balans blijven, maar waarschuwt dat landelijke besluiten de financiële situatie van Sittard-Geleen snel kunnen beïnvloeden. Daarnaast wordt er gewezen op de hoge kosten die de gemeente heeft voor onder meer jeugdzorg en Wmo. De jaarrekening 2024 staat overigens los van de begroting over 2025. Daar constateerde de gemeente onlangs nog [een tekort van 1,5 miljoen euro](#) dat binnen de begroting moet worden opgelost.

25. Hoge kwaliteit van leven blijft ten koste gaan van latere generaties

Bron: CBS mei 2025

© ANP / Ramon van Flymen

Nederland is een land waarin mensen over het algemeen tevreden zijn, elkaar vertrouwen en een hoge en groeiende materiële welvaart hebben. Maar niet in alle opzichten gaat het goed. Zo is er werk in overvloed, maar loont werken minder. Daarnaast groeit het woningtekort. Ook blijkt opnieuw dat de brede welvaart van nu ten koste gaat van de volgende generatie. Zo neemt het verdienvermogen van de economie af, blijft de druk op de natuur hoog en staan de houdbaarheid van de welvaartsstaat en de kwaliteit van publieke instituties onder druk. Dit blijkt uit de Monitor brede welvaart en de SDG's 2025 die het CBS op 21 mei (Verantwoordingsdag) heeft aangeboden aan de Tweede Kamer. Brede welvaart betreft de kwaliteit van leven hier en nu, en de mate waarin deze ten koste gaat van de brede welvaart van latere generaties, of van die van mensen elders in de wereld. Brede welvaart gaat over de mensen die nu in Nederland wonen ('hier en nu'), de volgende generaties ('later') en mensen in andere landen ('elders').

Meeste Nederlanders zijn tevreden

De meeste Nederlanders zijn tevreden met hun leven en met aspecten daarvan, zoals werk, vrije tijd en wonen. In 2024 gaf 85 procent van de Nederlanders het leven een 7 of hoger. Het vertrouwen in andere mensen is groot en neemt toe. Ook het vertrouwen in instituties, zoals rechters en politie, is groot. In 2024 was dat nog iets groter dan in 2023. De materiële welvaart is over het algemeen hoog en neemt nog altijd toe. Het besteedbaar inkomen van huishoudens en de [individuele consumptie](#) per inwoner horen bij de hoogste in de Europese Unie (EU).

Werk in overvloed, maar het loont minder

Een steeds groter deel van de bevolking van 15 tot 75 jaar heeft werk en de werkloosheid en het [onbenut arbeidspotentieel](#) dalen. Ook maken minder mensen zich zorgen om het behoud van hun baan. Hoewel er nog steeds veel vraag is naar personeel, is dat niet terug te zien in de beloning voor werk. Gecorrigeerd voor inflatie is het gemiddelde uurloon van werknemers sinds 2009 niet gestegen. In 2023 was het uurloon zelfs lager dan in 2009. Het aandeel van

de beloning van arbeid in het verdiende inkomen daalt en het aandeel van bedrijfswinsten stijgt.

Tekort aan woningen

Het huren of kopen van een woning wordt steeds duurder. Daarnaast hebben Nederlanders relatief hoge woonlasten. Wel wordt het percentage van het inkomen dat huishoudens hieraan besteden steeds lager. De krapte op de woningmarkt blijkt uit de groei van het aandeel jongvolwassenen dat nog bij hun ouders woont.

Verdienvermogen van de economie neemt af

De hoeveelheden fysiek kapitaal (zoals machines en gebouwen) en kenniskapitaal per gewerkt uur zijn in de afgelopen tien jaar geleidelijk afgenomen. Van een trendmatige daling is nog geen sprake. Ook investeringen nemen niet toe. Ten opzichte van het bbp blijven investeringen in materiële vaste activa en in onderzoek en ontwikkeling (R&D) gelijk, terwijl investeringen in ICT en in grond-, weg- en waterbouw afnemen. Het niveau van de investeringen is voor Europese begrippen gemiddeld of laag. De economie groeit nog, maar vooral doordat Nederlanders in totaal meer uren werken. De groei van arbeidsproductiviteit neemt al een tijd af en in 2023 en 2024 daalde de arbeidsproductiviteit zelfs.

Hoge druk op natuur ondanks kleine verbeteringen

De druk op de natuur blijft hoog ondanks kleine verbeteringen op het gebied van stikstof en biodiversiteit. Alsnog heeft meer dan 70 procent van de landnatuur last van te veel stikstof. Daarnaast voldoet maar een klein deel van het beschermde oppervlaktewater aan de biologische en chemische kwaliteitseisen. Veel vogelpopulaties nemen af, net als zoogdier-, reptiel- en vlinderpopulaties. Andere diersoorten doen het beter, zoals soorten die leven in zoutwater en in rivieren, meren en kanalen.

Welvaartsstaat onder druk

De houdbaarheid van de welvaartsstaat en de kwaliteit van instituties nemen af. Zo hebben alle sectoren te weinig personeel. Ook groeit het woningtekort; ABF Research raamt dit tekort op ongeveer 400 duizend woningen in 2024. De houdbaarheid van pensioenen en van de welvaartsstaat staat onder druk door de vergrijzing van de bevolking. Het vertrouwen in instituties is relatief hoog, maar de effectiviteit van overheidsbestuur en de rechtsorde dalen. Wel is de kwaliteit van publieke instituties nog altijd hoog in vergelijking met die van andere landen.

Brede welvaart 'elders'

De invoer van fossiele brandstoffen daalt, net als de hoeveelheid land die wereldwijd nodig is om producten voor Nederlandse consumenten te produceren. De invoer van goederen in Nederland levert economische voordelen op in andere landen, zoals werkgelegenheid en inkomens. Die voordelen komen vooral terecht in andere welvarende landen. De achtste editie van de [Monitor Brede Welvaart](#) en de SDG's (Sustainable Development Goals of SDG's) is door het CBS op 21 mei 2025 (Verantwoordingsdag) aangeboden aan de Tweede Kamer. De monitor wordt jaarlijks gepubliceerd op verzoek van het Kabinet, en zal tijdens het Verantwoordingsdebat in de Tweede Kamer worden behandeld. Het Kabinet geeft zelf ook een reactie op de uitkomsten. Het CBS heeft de voortgang op de VN-agenda voor duurzame ontwikkeling (SDG's) en de ontwikkeling van brede welvaart geïntegreerd.

26. Ook kinderen van ouders toeslagenaffaire naar rechter

Niels Rigter De Telegraaf (bron: dagblad de Limburger 28 mei 2025)

De hersteloperatie van de toeslagenaffaire dreigt weg te zakken in een juridisch moeras. Het proces van toeslagen-kinderen tegen de Staat is een nieuwe stap in die richting.

Den Haag

Wat als dit kind een hbo-opleiding had gedaan in plaats van mbo? Wat als het wel een stabiele jeugd had gehad, zonder scheiding van de ouders, de executieverkoop van het huis, dus zonder die toeslagenaffaire? Dan had dit kind er nu, pakweg vijftien jaar later, heel anders voorgestaan.

Fraudeur

Met deze gedachtengang heeft letselschadeadvocaat Cyril Spiertz de Staat gedagvaard namens zes kinderen van toeslagenmoeder Margreet ten Pas. Voor de rechter zal hij aannemelijk moeten maken dat de situatie van de kinderen er financieel en mentaal veel beter had voorgestaan als de Belastingdienst hun moeder niet als fraudeur had aangemerkt.

Het gaat om een civiele zaak, doorgaans rechtspraak tussen burgers of bedrijven onderling. Dat is van belang omdat de Staat de compensatie van ouders tot nu toe hoofdzakelijk laat lopen via het bestuursrecht: rechtspraak voor geschillen tussen overheid en burger. Die hersteloperatie is gericht op ouders, niet op de kinderen. Er is weliswaar een kindregeling, waarin kinderen 2.000,- tot 10.000,- euro kregen, maar die bedragen gelden niet als schadevergoeding, maar als gift.

Spiertz stuurt erop aan de schade van de kinderen onafhankelijk te laten vaststellen. Als dat lukt dan komen daar bedragen uit die de schade van ouders vele malen overstijgen doordat de looptijd van de geleden schade langer is. Ook zijn er veel meer kinderen dan ouders, naar schatting bijna 80.000. De advocaat heeft meerdere toeslagenslachtoffers namens wier kinderen hij gaat procederen. De rekening voor de Staat kan dan wel eens flink verder oplopen; voor het herstel van de ouders zijn de kosten tot nu toe ingeschat op 11.5 miljard euro.

Bewijslast

Het ministerie van Financiën, verantwoordelijk voor de hersteloperatie, vindt het spijtig om tegenover gedupeerden of hun kinderen in de rechtszaal te staan, zegt een woordvoerder. Volgens hem is de bewijslast in civielrechtelijke procedures veel zwaarder dan in de huidige hersteloperatie, waarin ook de compensatie royaler is. Over dat laatste verschillen de meningen.

Intussen maken ouders in de hersteloperatie massaal bezwaar. Er zijn al ruim 15.000 bezwaren ingediend, vaak al over de vraag of ze al dan niet gedupeerd zijn. Omdat het de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) zelden lukt binnen twaalf weken een besluit te nemen over een bezwaar, stellen ouders het UHT bijna standaard in gebreke. Uiteindelijk kan zo'n dwangsom 15.000 per keer opleveren, ook voor wie geen gedupeerde blijkt te zijn.